

VESZPRÉMVÁRMEGYE

POLITIKAI UJSÁG

Előfizetési ár:

Egyes évre — 16 korona. Egyre évre — 4 korona.
Fél évre — 8 " Egyre száma — 32 fillér.
Közzéki jogzik, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
4 koronáért kapják a lapot. — Nyilattér petit sora 80 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2.
Működését felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkereskedése. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Eljegyutak és béli megítvők hálalát díja 10 korona. Feltűnésű, adománnyal, kőszámtáblák sorozatát 80 fillér. — Telefon 74.

A király békemanifesztuma.

A hivatalos lap febr. 13-iki száma a következő királyi manifesztumot közölte:

Hála a Mindenható kegyes segélyének, békét kötöttünk Ukrániával.

Győzelmes fegyvereink s lankadatlan kitartással folytatott őszinte békepolitikánk megérlelték a létfenntartásunkért vívott védelmi harc első gyümölcsét.

A súlyos megpróbáltatásoknak alávetett nemzettel együtt bizom abban, hogy az első örvendetes békekötés után mihamarabb az általános béke köszönt a szenvedő emberiségre.

Az Ukrániával kötött béke hatása alatt rokonszenvvel tekintünk ama törekvő ifju nép felé, amelynek szívében ellenségeink közül először ébredt fel a felebaráti szeretet érzése, amely számos csatában tanúsított hősiességét betetőzve, bátorságot lelt arra is, hogy jobb meggyőződését nyilant, tettekkel bebizonyítsa és elsőnek vált ki ellenségeink táborából, hogy a most már közeledő nagy cél mielőbbi elérése érdekében erőnkkel egyesítse törekvését.

Ha már az első pillanattól kezdve, amidőn fenkölt lelkü elődeim trónjára léptem, abban a sziklaszilárd elhatározásban, hogy a becsületes béke kivívásáig végigküzdjük a reánk kényszerített harcot, egynek éreztem magamat a nemzettel; még inkább egynek érzem magamat vele ebben az órában, amikor a cél elérése felé az első lépés megtörtént.

Csodálattal és szeretetteljes elismeréssel viseltetve hős csapataim iránt,

melyek majdnem emberfölötti kitartást és páratlan áldozatkészséget tanúsítanak; ugyszintén azok iránt is, kik odahaza napról napra nem kisebb áldozatot hoznak, teljes bizalommal tekintek a közeli boldogabb jövőbe.

A Mindenható áldjon meg bennünket erővel és kitartással, hogy ne csak a magunk és hű szövetségeseink, hanem az egész emberiség számára is kivívjuk a béke végleges diadalát.

1918. évi február hó 12-én.

KÁROLY s. k.

Dr. WEKERLE s. k.

A választójog tárgyalása.

Magyarország demokratikus fejlődésének elkövetkezett és többé fel nem tartóztatható folyamatában megtörtént az első érdemleges lépés: a választójogi bizottság megkezdte a választójogi reform tárgyalását. Amidőn meglepődéssel regisztráljuk ezt az egész államéletünkre kiható örvendetes eseményt, szükségét érezzük annak, hogy egyidejűleg még két körülményt leszögezzünk.

Elsőül azt, hogy ez az első lépés ellenmondást nem tűrő cáfolata annak a refrainszerű viselkedésnek, mintha a kormány csak pohintással és a vállalt politikai obligó lerázása okából dolgozna ki és terjesztette volna elő ezt a reformot. De ha a javaslat megalkotása s a bizottsági tárgyalás megkezdése még mindig nem elég bizonyosság a kormány szándékának komolyságáról, hát erre nézve minden további kétséget eloszlathat Vázsonyi bizottsági kijelentése, mely a korábbi kormánynyilatkozatok után most újból és nyomatékkal hangsúlyozta nemcsak a javaslat tárgyalá-

sának sürgősségét, hanem azt is, hogy bármily jogcímbe kapaszkodó halasztási kísérlet meddő erőlködés volna. A másik körülmény, ami e reform körül a legfőbb vezető szempont, hogy a lényegét képező alapelvekre nézve semminemű megalkuvásról szó nem lehet. Ebben a kérdésben a közhangulat csak úgy érheti el azt a kívánatos nyugvópontot, mely a további eredményes munkát egyedül teheti lehetővé, ha a reformban lefektetett sarkalatos elvek megvalósítása hosszú időre kiküszöbölí közéletünkben mindazt a mérgeanyagot, melyet a megoldásra teljesen érett kérdés hátráltatása máig fölhalmozott, s amely a további huzavona által csak egyre rombolóbbá válnék.

Az első bizottsági ülésen a munkapárti álláspont mintha engedett volna valamit régi mezevességéből. Ezt az enyhülést szívesen vesszük előlegül arra a feltevésre, hogy végül mégis csak feltűnikrekedik a jobb belátás s a munkapárt, mely már tisztában lehet azzal, hogy sem a kormányt elhatározásában, sem a nemzetet a demokratikus fejlődésre való törekvésében többé feltartóztatni nem képes, az új idők szellemében való elhelyezkedéssel elhárítja magától annak felelősségterhes odiumát, hogy nemcsak maga mulasztotta el, de másokat is hátráltatott a többé már nem halasztható nemzeti munkában, melytől nem kevesebb, mint Magyarország jövője függ.

Városi közgyűlés.

— 1918. február 13. —

Veszprém város közönsége február 13-án tartotta ez évben első közgyűlését Komjáthy László dr. polgármester elnöklése alatt. A gyűlésen a képviselők elég szép számban vettek részt.

A tárgysorozatok tárgyalása előtt a polgármester megemlékezett Rosenberg Jenő t. főorvos ki-

Prológ.

Irta és elmondta a főispáni jótékony alap javára rendezett műkedvelői előadásán Seefranz Irén.

Hölgyeim és Uraim! Mielőtt felgördülne a függöny és kezdetét venné az előadás, eljöttem, hogy néhány szóban megemlékezzem arról, amiért ma ebbe a kicsi, stílusos színházban összejöttünk.

Immár négy hosszú, beláthatatlanul hosszú év mulik el, mióta ez a szörnyű fekete lepel ráborult a világra, mely mint istenitélet, ezerszámra szedi áldozatait, véreink, testvéreink legiavát. Elrabolja az anya mellől a fiát, gyermektől az apját, hitvestől szerető férjét, szent kötelekeket tép szét, igazságokat tipor a sárba. Ez ebben a forrongó, lángoló, ellenünk támadó világban, mi, maroknyi nép, vállalva küzdünk számos fronton... és vállalva küzdünk... itthon. Küzdünk a folyton nagybodó inség, az egyre növekvő drágasági hullámok ellen;... küzdünk, néha reménye vesztetten, néha talán kishitűen, de rendületlenül, — nemzeti létünkért, nemzeti becsületünkért.

De a hullámok egyre tornyosulnak... és az a mérhetetlen átok, betegség, nyomor, mely mint egy örült Titán ostorozza az emberiséget, csipős vesszőjének egypár halkult ütését érezleti a mi szerettelt hegyes-völgyes kis városunkkal is. Elhintette itt is rettentő aratásának néhány fájó magvát, melynek nyomába elszegényedett anyák, éhező gyermekek sóhaja száll.

Hölgyeim és Uraim! Önök, kik itt ülnek előttem szépen és elégedetten, kiknek talán tán a háború általános inségei közepette leszállított mértékben, de mégis megvan mindenük, — tudják-e Önök, mi a sötétség... mi a hideg... mi az, ha egy gyermek kenyeret kér... és nincs?

Hölgyeim és Uraim! Mi ma azért jöttünk itt össze, hogy a mi kicsi városunkban éhezőgyermek, nyomorgó anya ne legyen! Azért jöttünk, mert adakozni akarunk a főispáni gyorssegély-alapra, arra az alapra, mely nem halmoz nagy összegeket egymás tetejére, hogy a tekintélyes summával gyűjtőjének érdemei elismerésül kitüntetést hozzon. Nem szolgál más

fajta egyéni ambíciókat sem, hanem azért van, hogy könnyező anyáknak, éhező gyermekeknek, ha csak ideig óráig is, kenyeret, meleget adjon. Letörli a könnyeket, meglátja a feljé nyújtott segítséget kérő kezeket, és boldogságot, örömet, kacagást fakaszt azokból a koronákból, százasokból, amelyeket Önök hoztak ide.

Ezért köszönöm én meg Önöknek Hölgyeim és Uraim, hogy eljöttek, hogy ilyen sokan jöttek — és ilyen jószívű bukezüséggel adakoztak... Mi kik itt ma színházat játszunk, megpróbáljuk azt, ami az Önök jótékony adományainak biztosan sikerülni fog, megpróbálunk mosolyt fakasztani az ajkukra, megpróbálunk jókedvet lopni a szívekből. Viszonyulunk néhány órára el akarjuk felejteni Önöket... ami szomorú, azt ami fáj, azt, ami az élet...

Az Isten hozta Önöket Hölgyeim és Uraim az inségesek hajlékába és az Isten hozta Önöket minálunk! Szívükben a jótékony derűjével szórakozzanak, vigadjanak, amint azt az irás mondja: „Örvendezetek, mert igaz uton jártok!”

tüntetéséről. Erdemeit a közgyűlésen Tisztartó Sándor méltatta meleg szavakkal. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a polgármester bejelentését és melegen ünnepelte a kiüntetett főurát. — Jelentette a polgármester, hogy Jankovich Béán Endre gróf közlelmzési kormánybiztos 10 waggon fát adott a városnak, — hogy a városi tanács a vidéki hírlapírók országos szövetségének 200 kor. adományt szavazott meg rokkant ház építésére, — hogy a szegény gyermekek számára 500 pár cipőt szerzett be és azok szétosztását már megkezdte, — hogy a Baráth-féle földék vételének ügye egyezségi úton fog elintéztetni s a város a földet per nélkül megkapja. A közgyűlés mind e bejelentéseket helyesléssel és jóváhagyóan tudomásul vette.

Azután Horváth Béla dr. főjegyző terjesztette elő a tárgysorozatba kiűzött ügyekben az állandó választmány s a tanács javaslatát. A bizottságok a közgyűlés a javaslat értelmében ki-egészítette. A színházi épületcsoport átvételére vonatkozó szerződést a közgyűlés jóváhagyta s a színházzal kapcsolatos ügyek vitelére színházi bizottságot alakított.

A közlelmzési üzemeknél alkalmazott ideiglenes munkaerők díjazására a közgyűlés 5000 K-t bocsátott a tanács rendelkezésére. Ezt az összeget a tanács kizárólag a kisjavádmalmazásu alkalmazottak között fogja fölosztani.

Schneider Géza és Eishler Konrád temesvári vállalkozókat, akik a háboru előtt szerződésre léptek a várossal és saját költségükön mozt építettek volna a városnak, — a közgyűlés kérelmekre fölmentette szerződési kötelezettségük alól, mert a szerződést a kormányhatóság még nem hagyta jóvá s mert a szerződés föntartása ma már a városnak sem érdeke, hiszen a színház megvételével a város mozt tulajdonos is lett.

A Todesco telek szabályozására vonatkozó tervet a közgyűlés jóváhagyta. Mivel ezen a telken a hadiárvaház nem lett volna célszerűen elhelyezhető, a közgyűlés a hadiárvaház céljára a jutási ut mentén, a tűzérési barakokon innen

fekvő közterületből adott 5500 négyszögöl területet a ligának. Azonkívül 50.000 kor. készpénzt fog adni, míhlyt a Todesco-féle ház helyeket értékesíti.

A hadirokkantak segélyezése ügyében a közgyűlés egy követésre méltó határozatot hozott. Kimondotta, hogy 15 olyan földműves foglalkozásu hadirokkant részére, akiket a közgyűlés kijelöl, ingyen ház helyet fog adni a Temetőhegyen, a Tüzér-utca környékén és 15 évre ingyen használatra ad mindegyik rokkantnak 3 kat. föld jó minőségű szántóföldet. A földet az első évben meg is szántja. Az ingyen ház helyen az országos hadigondozó hivatal ingyen épít házat.

Az új hadisegély rendelet értelmében a hadisegélyre való jogosultságot hadisegélyvéleményező bizottságok állapítják meg. A közgyűlés a városban két ilyen bizottságot alakított. A bizottságok működési területé azonos a választó kerületek határait. Az I. kerületbe, (a Szabadi-ut, piac-tér és Szentisván-utcától keletre) Komjáthy Lászlóné, Óvári Ferenc dr, Próder István és Rothauser Zsigmond választották meg, — az V. kerületbe pedig (az említett vonaltól nyugatra) Csolnoky Ferencné, Csomay Imre, Demjén Márton és Perényi Antal bizottsági tagok. Elnökét mindegyik bizottság maga választja, előadó pedig mindkét bizottságban Biczki Károly v. tanácsos.

A többi kisebb ügyeket is az előadói javaslatok értelmében intézték el.

A vármegyei gazdasági egyesület választmányi ülése.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület február hó 11-én d. u. választmányi ülést tartott dr. Magyar Károly elnök orsz. gyűl. képviselő elnökletével.

A választmányi ülés legfőbb tárgya volt az új rekvirálási eljárás következtében szükséges intézkedések megbeszélése. Holitscher Károly orsz. gyűl. képviselő egyesületi alelnök vázolja az egész gazdátársadalom szomorú

helyzetét és felhívja a gazdákat, hogy közös erővel és akarattal tenni kell valamint mert a rekvirálások körül oly hibák fordulnak elő, hogy a tulságos szigor megfogja ingatni a gazda létét. Holitscher képviselő a nemzet érdekében szükségesnek látja a rekvirálást, mert úgy a hadseregnek valamint az ellátatlanoknak elő kell teremteni a szükséges élelmet, de a most folyamában lévő rekvirálások alkalmával oly helytelen intézkedések történnek, hogy lehetetlennek lesz az idej termés biztosítását, veszélyeztetik a vármegye állattenyésztését. Felszólaló szerint csak téves termelési adatok alapján történhetett meg az, hogy a kormány Veszprém vármegyétől 3400 vaggon gabona és örmény beszoállítását kívánja. Köztudomásu, hogy a múlt évben gyenge termés volt Veszprémvármegyében. Tény az is, hogy a vármegye igen nagy része nem alkalmas mezőgazdasági termelésre, mégis akkora kontingens beszoállítását kívánnak a vármegyétől amelynek teljesítésére képtelen. Helyteleníti Holitscher alelnök az új burgonya rekvirálás azon rendelkezését is, hogy a vetésre visszahagyott holdankénti 9 q. vetőmag szükségletet 8 q-ra szállították le, ez a mennyiség nem elegendő egy kat. hold burgonya föld beültetésére. A vármegyében a burgonya termés igen rossz volt, tehát semmi esetre sem méltányos követelés, hogy a vármegye 800 vaggon burgonyát szolgáltatasson be akkor amikor igen sok gazdának még az idej vetőgumója is hiányzik. Holitscher Károly, indítványára elhatározza a választmány, hogy az egyesület küldöttséget meneszt a miniszterhez tudomására hozza a jelenlegi gabonarekvirálás szabálytalanságait, védelmet kér a gazdák részére a helytelen intézkedésekkel szemben, továbbá kéri a minisztert, hogy a Veszprém-vármegyére kivett 3400 vaggon gabona és örmény kontingenst lényegesen szállítsa le, mert ezt a mennyiséget még a gazdasági érdekek legulsólyosabb veszélyeztetésével sem tudja a vármegye beszoállítani.

Dr. Magyar Károly elnök azt indítványozza, hogy az egyesület írjon fel a földmivélsügyi kormányhoz s kéri a minisztert, hogy a burgonya vetőmag hiányban szenvedő gazdák részére vetőmagot utaljon ki. Az egyesület igazgatóját bizta meg a választmány, hogy a burgonyavetőmag hiányt írja össze a vármegyében s ennek alapján kerje az egyesület a

Megsárgult lapok Veszprém múltjából.

— Irta: Tölöséry Ferenc. —

A piaristák Veszprémében.

II. A veszprémi egyházmegye állapota a Mohácsi-vészről a piaristák letelepítéséig 1526—1711-ig:

Hazánkban a német és a törökvilág meg-rajzolását azzal végezték, hogy csak az. Ur különös kegyelme nemlett meg bennünket a teljes elpusztulástól.

Terhes, nagyon súlyos volt mindkét járom, de a török szinte elviselhetetlen, mert míg a nemzet az alkotmányát lépdeső német kardja villogtatásával gyakran elriasztotta, addig a folyton zsebelő törököt másfélszáz esztendeig sehogyan sem tudta lerázni a nyakáról.

A török átok nemcsak gyilkos pusztításával vágott mély sebet a magyar testére, hanem azzal a törekvésével is, hogy a kereszténységet eltiporva, Mohamed tanát tukmálja rá. Valóban a török nem akart kevesebbet, mint azt, hogy a mecsetek erkélyéről müezzin hirdesse Allah mindenhatóságát, magasztalja a nagy prófétát s a keresztények templomaiban fölszálló tömjénfüstöt kioltja.

Az egyházat ért szenvedések legnagyobb része a veszprémi egyházmegyre nehezkedett. A mohácsi vész idejében Veszprém ötvenedik püspöke: Zalaházi Tamás (Thomas de Zalaháza) ült annak főpásztori székében s aki csak rövid ideig, 1524—1526-ig viselhette gond-

jait nyomorgó nyájának. Atyai szíve érezte a sok bajt s a már 1009-ben alapított nagy keresztény gyarmat keserveit, amelynek virágzó állapotára talán elegendő csak az az egy történelmi adatot fölhoznunk, hogy Zalaházi Tamás második utódjának, az 52-ik veszprémi püspöknek: Bornemissza Pálnak idejében nem kevesebb, mint 36 kanonoki stallummal dicsekedhetett az egyházmegye, amelynek tagjai a kultúra fejlesztésére nemcsak nagy áldozatokat hoztak, hanem annak az iskolákban működő számtalozó tényezői is voltak. A veszprémi piaristák évkönyveiben névszerint vannak elősorolva azok a méltóságok, akik ezekben a nehéz időkben a Dunántul tudományos előhaladásának zászlóvivői voltak.

A törökuldas nyomai véres betűkkel jegyezték be Veszprém városának, a veszprémi püspöknek s a káptalannak annaleiseiben. A törökök gyászos szerepléséről, ha a jó Isten megsegít, Törökvilág Veszprémében címmel, ne hogy tárgyamtól messze eltérjek, majd máskor kívánok kedveskedni. Most csak annyit említek meg, hogy a török Veszprémet 1526-tól 1566-ig többször pusztította, sőt föl is égette. Igaz ugyan, hogy Nagykanizsa, Sümeg, Csepnek, Várpalota stb. stb. voltak legkeresettebb helyei, de fölhasznált minden alkalmat, hogy Veszprémnek jómódú népét, nagybirtoku püspökét és káptalanját s az arany és ezüst készletekben és műkincsekben gazdag székesegyházat fosztogató hadaival fölkereste.

A legvéresebb napra 1552. május hó 26-án

ébredt föl Veszprém lakossága. E vérfürdő megfésülésében most szükségavul lesznek s csak annyit jegyezték meg, hogy először az Ali budai pasa ellen I. Ferdinándtól segítségül kapott rablósoldos sereg. — azután pedig a török katonák rontották fel a várba s a nagyletemlomba. Rémesen borzalmas munkát végeztek ott. Rezi Gaál felsőorszi prépostot és Pesti Albert székesfehérvári főesperest számos más egyházi méltósággal legyilkolták, az alsó pap-ságból sokat az oltár mellől elhurcoltak s a bemenekült nép közül több százat megkötözöten rabszolgaságba vittek.

Ez az ujkori keresztény-üldözés azután kiterjedt a Dunántul minden részére, mert hiszen Ali célul tűzte ki az összes dunántuli várak elfoglalását. A török spahik és janicsárok átvonulásakor ismét számos pap vagyona és személye esett áldozatul, de bárcsak kevesen, a hitújítók táborába is átmentek.

Ez a sok veszteség az egyházmegyét alapjában megrendítette. Ez a rettenetes törökjárás ugyanis majdnem egy századig tartott, amelynek 1526-1566-ig, tehát rövid 40 évig terjedő időszakában nem kevesebb, mint 21 püspök ült Veszprém főpásztor székében. Az egyházmegye 72. püspöke: II. Sennyei István hat kanonia felállításával föltámasztotta ugyan hamvaiból a káptalant, de minden iparkodásával sem tudta a sok hiányt pótolni.

A gondviselés Veszprém 74. püspökének szánta ezt a nagy feladatot. Az anyagi jóságú és szelíd lelkű Volkra ker. János Ottó gróf, a

STERNBERG HARMONIKA
hangja nagyszerű!
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 60, saját palota.

Kitűnő hangu, háromváltós, acél-sarku . . . K 50.—
Még finomabb, orgona hangu . . . K 80.—
Kétsoros, 21 billentyűs, finom . . . K 120.—
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

vetőmag kiutalást. A választmány véleményezi. Adáztétel közszeg módosított huszvizsgálati szabályrendeletét. Ugyv. igazgató ismerteteli dr. Szentiványi Károlynak a népakadémiák létesítéséről szóló tervezetét, mely tervet a választmány elismeréssel fogad s az ügy részletes tanulmányozására egy bizottságot küld ki. Csallakozik Tolna vármegye törvényhatósági bizottságának azon mozgalmához, hogy a fenyegető filoxera veszedelem sürgős meggátolására kéressék fel a kormányt és haladéktalanul intézkedjék, hogy elegendő mennyiségű szénkéneg álljon a szőlősgazdák rendelkezésére. A választmány örömmel veszi tudomásul, hogy dr. Czettler Jenő március hó 17-én Veszprémben előadást fog tartani a békében létesítendő mezőgazdasági szövetkezetekről. Nagy meglepéssel veszi tudomásul a választmány, hogy gróf Eszterházy Pál, Engel Ernő és Máday Aurél az egyesület alapító tagjai sorában léptek és 125 kisgazda pedig a kedvezményes tagok sorában kérte felvételét. Dr. Magyar Károly indítványára a jelenlévő birtokosok a földmivelségi miniszterium útján 12 q Kis-Azsiából importált kendervetőmagot kértek. Ezzel a gyűlés véget ért.

A veszprémi polgári iskola gondnokságának memoranduma

A háboru kitörése óta tartja elfoglalva a katonaság a veszprémi állami polgári és felsőke-rekedelmi iskola épületét, amelyet dacára annak, hogy időközben külön tartálékórház épült, mind-edig ki nem ürített, hanem most is kórházi cé-lokra használ. Ebben a kérdésben már többrend-beli felszólalás történt, mindeddig sikertelenül. Az iskola gondnoksága ezuttal az iskola állami épüle-tének felszabadítása ügyében az alábbi memoran-dumot terjesztette a vármegye főispánja elé:

Méltóságos Főispán Úr!

A veszprémi állami polgári fiúiskola gond-noksága megbízásából bátorodunk e sorokkal Méltóságod előtt megjelenni, mely tisztelettel kérve, méltóztassék, mint a kultúra lelkes harcosa, azo-kat nagybecsüléssel figyelemre méltatni. Méltóságos Főispán Úr! A veszprémi állami polgári fiúiskola a háboru kezdete óta, tehát már negyedik éve, sanyalodik, szenved egy poros, bűzös, rozoga fé-szekben, a város által ingyen átengedett épületben mert az intézet saját épületét a pozsonyi cs. és kir. V. hadtestparancsnokság tartalékkórház céljaira lefoglalta s még ma is lefoglalva tartja. Az iskola ideiglenes helyiségének a zsenge koru tanuló-ifjúság nevelésére és oktatására való felhasználása valóságos merénylet, e tanulóifjúság nevelése, ok-tatása, sőt kimondjuk, élete ellen is. Ugyanis há-

massze jövőbe irányított gondoskodásával el-határozta, hogy céljainak megvalósítására a kegyesrendieket telepíti be. A Jézus-társaságiak tündöklő csillaga letűnt, maga Rákóczi Ferenc is, hogy táborát a szélzúllástól megóvjá, kénye-telen volt kiadni az idegen Jezsuiták kivezet-tetésére vonatkozó 9 pontból álló rendeletét. A hitbuzgalmi ügy s az iskolák sokat, nagyon so-kat veszítettek el bennük! Eltávozásuk után tulajdonképpen csak egyetlen tanítószerszet, a kalazanti Szent József által alapított kegyes vagy piarista rend maradt az országban, amely tagjainak tudományos képzettségén kívül, kiváló becsületben és közszeretben részesült azért is, hogy szent hivataluk teljesítésének tudatá-ban kész volt, még nélkülözések árán is, az ifjúság tanítására és nevelésére vállalkozni. Volkra jól ismerte tanítási rendszerüket, vallásos buzgóságukat, szerény igényeiket s a rendfő-nökétől: Csermenka Ignációl, aki ekkor már a most is főnálló podolini (1642), pivigyei (1666) és pozsonyszentgyörgyi (1665) házakat gon-dozta, munkásokat kért az Úr szőlőjében az egyházmegyei növedék papok erkölcsitani ok-tatására, a veszprémi piarista vezetése s a város és vidéke ifjúságának tanítására és ne-velésére.

Az 1711. év október 26-án Volkra maga vezette be lakásukba az első piaristákat a szent Eustachiusról nevezett Lénárdot, a Gábor főangyalról nevezett Józsefet s a szentlélekről nevezett Imrét. (Folyt. köv.)

rom tanterem áll rendelkezésre, amelyeknek leg-alább is száz éves padlója ma már papirus vas-tagságu, repedezett, korhadt. Az ablakok őrzo-gák, hogy még szélcsendes időben sem igen ta-nácsos egyiket-másikat szellőztetés végett kinyitni, az ajtók hasonlóképp ilyenek, úgyhogy még bezárt ajtó és ablak mellett is erős légmozgás járja át a tantermeket. Ezt nagy mértékben fokozza az a körülmény, hogy az ajtók közvetlen a szabadba nyílnak. A tantermek ajtóit előtt van a három nyi-tott árnyékszék és a pissoir. Ilyen helyzetű és állapotú helyiségekben szenved az áll. polg. fiu-iskola 300 tanulója és 6 tanára immár negyedik éve, amely épületet beszállásolásra sem tartott elfogadhatónak a katonai parancsnokság. Minthogy a 6 osztály elhelyezésére csak 3 tanterem van váltakozva délelőtti, délután jönnek az osztályok oktatásra, a délelőtti 8 órától déli 1-ig, a dél-utániak 2 órától 4-ig. A 150-150 tanuló a tanter-mekben szorong, az udvarra nem mehet, mert az kicsi, már most méltóztassék elképzelni, hogy a sok tanulóknak a szünetekben való jövés-menése által felvert por és a nyitott árnyékszékekből, pis-soirból a tanterembe tömülő bűz miatt micsoda levegő van már 10 óra után is, hát még 1 óra-kor. Ebbe az egészségtelen, poros, bűzös, a tanu-lók kigőzölgése, kilelegzése által is agyon telített levegőjű termekbe jön fél 2 órakor délután a 150 tanuló számító második csoport tanításra. 1 és egyenved órakor távozik a délelőtti 150 tanuló-ból álló csoport és már 1 és fél tehát fél kettő órakor már megjelenik a délutáni csoport, s így csak negyed óra jut a szellőztetésre.

Ilyen helyiségekben, ilyen levegőben tanít a tanár, és tanul, beszél a tanuló, a 10-14 éves zsenge koru gyermek és szíjva magába minden-féle fajtájú bacillusok-millióitól agyon telített le-vegőt, délelőtti 5. délután 2 órán át. S ha mind-ehez hozzávesszük, hogy a tanulók 90%-a a legszegényebb szülők gyermeke, akik ma csak a legszükségesebb táplálkozásban részesülhetnek, méltóztassék elképzelni, hogy e gyengén táplált testi szervezet mily csekély ellenálló képességet bír kifejténi a gyilkos kört magában rejtő iskolai levegő ellen. A ludóvésznek adáz csatár telepednek be tanulóink gyenge szervezetébe, amelyek a biz-tos korai halált fogják előidézni. Hogy a bajt némiképp ellensúlyozhatnók, készséggel engednénk a tanulóknak hosszabb órákzi szünetet, de ettől is meg vannak fosztva, mert arra való udvar nincs a közelben nincs oly szabad tér, ahol a szünetet tisztább levegőben élvezhetnék. Így tehát kénytelen a tanulók nagy tömege a fertőzött levegőjű tan-terekben töltöni a szünetet is. A tanulók egész-ségi állapotán kívül pótolhatatlan kárt szenved a tanítás is. Az intézetnek a 3 szűk tanterem kívül egyéb helyisége nincs, ennek folytán sem ifjúsági könyvtár, sem szemléltető eszközöket elhelyezni nem tudunk, ezért tanításunkat szemléltetéssel nem folytathatjuk, könnyebben megérthetővé, a gyermek elméjében maradandóbbá nem tehetjük s így tanítványaink tudása nagyon is ingadozó Hogy az ifjúsági olvasmányok hiánya mily hátrány a tanulók erkölcsi nevelésére, sőt még az okta-tásra is, ezt bővebben fejtegetni fölösleges. Ezen-fél négy év óta nincs enek, nincs tornatanítás; egyszóval a veszprémi áll. polgári fiúiskola tanu-lóinak nevelés- és oktatás ügye a zúllás útjára jutott.

Ime Méltóságos Úr, az iszonyú kár, ami abból származik, hogy a katonai parancsnokság nem akarja az állami iskola épületét kiüríteni és rendeltetésének átadni. A város polgárai erősen meg vannak győződve, hogy ezt a katonai pa-rancsnokság egy kis jóakarattal megtehetné, amint fel tudta szabadítani a szintén kórház céljaira le-foglalt pozsonyi állami felsőbb leányiskola, a győri áll. tanítóképző és a pusztán beszállásolásra le-foglalt pápai izr. iskola épületét. A veszprémi áll. iskola épületét pedig szinte kötelessége volna a katonai parancsnokságnak felszabadítani, mert annak idején írásban nyilatkozta ki, hogy az állami iskola épületét csak addig veszi igénybe, míg jutson a kórház felépül. Ez a kijelentés két évvel ezelőtti történt, a jutasi kórház már két év óta használatban van és az állami iskola épülete még most sem szabadult fel.

A katonai parancsnokság ezzel az eljárás-sal Méltóságos Főispán Úr, nemcsak a szülők érdeke ellen vét, hanem államellenesen is cselek-szik, mert az iskolában magába szívtól gyilkos bacillusok által korán elpusztult ifju erő ma kü-lönbösen pótolhatatlan kárt okoz az államnak, pedig éppen most rendelte el a vallás és közoktatásügyi

miniszter ur, hogy hazánk összes iskoláiban az egészségügy, a gyermekvédelem, mélyebbrehatóan tanitassék, hogy egészséges, munkabíró honfiai legyenek a hazának.

A veszprémi áll. polgári fiúiskola 300 tanu-lója pedig már negyedik éve hagyja el az intézetet testében víve emléktől a biztos korai halált okozó bacillusok millióit. Ezt a nemzetgazdasági vesz-delemt mindenáron meg kell szüntetni, ezért mely tisztelettel arra bátorodunk kérni Méltóságodat, kegyeskedjék törhetetlen energiájának egész súlyá-val odahatni, hogy a cs. és kir. pozsonyi V. had-testparancsnokság a veszprémi áll. polgári fiu-iskola épületét sürgősen ürítse ki és hozza oly állapotba, hogy az a tanítás céljaira átadható legyen.

Nagyon helyénvaló volna, ha a szülők is megmozdulnának és teljes erővel sikra szállnának az állami iskolai épület felszabadításáért. Hisz elsősorban a szülők érdeke, hogy fiaik egészsége az iskolahelyiségben veszedelemnek kitéve ne legyen.

Maradunk mély tisztelettel
Veszprém, 1918. január.

Dr. Óvári Ferenc
ország. képviselő
gondnoksági elnök.

Gróffy József
az áll. polg. fiu-iskola igazgatója.

HIREK.

Piros felhők a Balatonon.*

Mikor a nap lemenőbe
tűkrére a Balatonnak,
piros felhők ráragyognak.

Vérhullámok a nagy vizen
ringatóznak lágyan, lassan.
És csobogják lassan, halkán:

„Vér a földön, vér a vizen
Vér a vizen, vér az égen.
Vér, vér sok millió kézen.

Vérben uszik egész világ.
Tálad örök alkony készül
Mindnyájunkra büntetésül?

Lemegy a nap s fel se jön tán?
Vér kezekben, vér vizeken,
Vér oafenn' vér ideleln'“

Vértessy Gyula.

* Az „Erdélyi Szemle”-ből.

— Személyi hír. Rainprecht Antal dr főis-pán csütörtökön hivatalos teendők ellátása céljá-ból Budapestre utazott, ahonnan szombaton Pápára utazik s innen másnap indul tovább székvárosába.

— A feministák Nagyvárszónban. A fe-ministák egyesületének megbízásából Lovas René előadást tart vasárnap, (17-én) délután 3 órakor Nagyvárszónban a község házán a nők vá-lasztójogáról. Az előadót Iktódy Szabó Já-nos dr, akadályoztatása esetén Óvári Ferenc dr fogadja Nagyvárszónban.

— Köz. biz. ülés. Veszprémvármegye közig-bizottsága folyó hó 10-én tartotta meg havi ren-des ülését Rainprecht Antal dr főispán elnökele alatt. A bizottság Magyar Károly dr ország. kép-viselő indítványára elhatározta, a rekvirálás meg-szüntetése vagy enyhítése és a fejkvóta feleme-lése tárgyában a kormányhoz feliratot küldenek. Letárgyaltak ezután az előadói jelentések elhang-zása után a folyó ügyeket.

— Dr. Rosenberg Jenő fínnepeletése. Dr Rosenberg Jenő városi tisztí orvosnak királyi tanácsossá történt legmagasabb kiütetése alkai-mából, a városi párt társasvacsorát rendezett a Korona szálloda éttermében; 150 városi polgár vett részt e szép ünnepélyen, amely a legked-lyesebb hangulaton folyt le; megjelentek dr Bibó Károly Veszprémvármegyei alispánja, Nagy László alezredes állomásparancsnok, Komjáthy László dr polgármester, Óvári Ferenc ország. képviselő, Hor-váth Lajos dr m. főjegyző, Vadnay Szilárd kir.

tan: m. főorvos, Horváth Béla dr. v. főjegyző, Török Gyula dr. rendőrkapitány, Radocza Vince áll. főnök, stb. stb. ott láttuk a notabilitások mellett a Temetőhegyi gazdálkodó polgárait is! Az első felköszöntőt Óvári Ferenc dr. mondotta, utána Bibó Károly dr. alispán, majd Török Gyula dr. rendőrkapitány, méltalták Rosenberg Jenő dr. érdemeit és közhasznú tevékenységét; a felköszöntőkre az ünnepelt az ő szokott ékezetekkel válaszolt; felköszöntőt mondottak még Nagy László alezredes, Radocza Vince állomástörök, Benkő Károly dr., Réthi Ede dr. törzsorvos, Gubica Lajos, Tenzlinger József dr., Fischer Miklós dr., Demjén Márton, Hajagos Imre, Weiss M. Ignác, Incze Kálmán és Neuman Gyula.

— A Magyar Agrár és Járadekbankkal fuzionált Magyar telepház és parcellázó bank rt. tőtválszonyi bérudalmazmából 50 magyar hold terület ingyenes használatát 15 évi időtartamra hadirokkanttelepítés céljára az Országos hadigondozó hivatalnak átengedi. — Nevezett bank az ország más részeiben is ajándékozott földet hadirokkanttelepítés céljára.

— Halálhíradás. Óvári Kálmán okl. gyógyszerész földbirtokos, Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsági tagja és Veszprém város képviselőtestületének tagja folyó hó 10-én 50 éves korában meghalt Balatonalmádon. Több évtizeden élénk részt vett a vármegye és Veszprém város közéletében, amelynek ura társadalmának is rokonszenves és egyenes törhetlen jelleméről fogva közbecsülésben álló tagja volt. Hosszabb idő óta súlyos szívbetegségben szenvedett, amely aránylag fiatalon sirba vitte. Halálát fivére Óvári Ferenc dr. országgy. képviselő és özvegye Schneller Ella gyászolják, akiket őszinte részvétellel vesznek körül.

— A jótékonycélú műkedvelői előadás tisztja jövedelme. A főispáni gyorssegély alap javára rendezett műkedvelői előadás tisztja jövedelme még pontosan meg nem állapítható, mert a számadatok lezárva még nincsenek, de annyit már közölhetünk, hogy a tisztja jövedelem meghaladja a tízezer forintot.

— A közéleti ügyosztályból. A városi tanács elhatározta, hogy az ügyosztály megegyeztetett teendőinek ellátása céljából az ügyosztályt egészen új szervezettel adja a városházán kívüli több helyiségből álló lakosztályban helyezi el, hogy a közönség az egyes szakok szerint megoszlhatson s a torlódások lehetőleg elkerültesse. Huszegyek behozatalának kérdését is most tanulmányozzák. — Az asztalt szilvát — újabb intézkedés folytán — külön jegyek alapján fogják kiosztani. Négy tagnál kevesebbet számláló családok fél kilót, négy tagnál nagyobb számú család egy kilót kaphat. — A hentesek teendőinek megosztása céljából a Temetőhegyen is fognak egy aszékot felállítani. Az erre vonatkozó tárgyalások most vannak folyamatban. — A városi tanács szabályozta a kenyérsütés díját. Aképen, hogy a díj 2 kilós kenyérig 30 f., ha a kenyér 2—4 kiló, akkor 30 fillér, 6—8 kgrig pedig 90 fillér. Ennél nagyobb kenyeret a pék nem köteles sültére elfogadni.

— Műkedvelői előadás. A háborús jótékonyági ünnepnek imponáló sorozatában, amelyre a város áldozatra kész közönsége a háború süjtőitainak segítségére siet, a legelső között foglal helyet a veszprémi műkedvelőknek február 11-én a főispáni gyorssegély-alap javára rendezett estélye. A színház páholyait, földszintit és erkély-sorait teljesen megtöltő díszes közönség soraitban ott láttuk a város és vármegye legtöbb vezető emberét, kulturális és gazdasági életének előkelősegeit, amiben a nemes cél mellett nagy része van főispánunk vonzó, mindenkit megnyerő és így az erőket egyesíteni tudó egyéniségének, akinek fáradságátlan buzgóssága, a szegénysorsú nép ügyét egész lélekkel felöltözött szeretettel volt az ünnep lelke, belső mozgatója.

Az estét Seefranz Irén urhölgynek meleg hangú, női gyöngédségtől és szeretettől áthatott Prologus-a nyitotta meg, amely a szép gondolatok egész sorával mutatott rá az ünnep nemes céljára és tolmácsolta a könnyezők panaszait.

A közönség lelkes tapsai jelezték, hogy szavai a szívekbe találtak. Weber Rondo Brillante-ja után, melyet Steiner Ella urhölgy kiváló technikával csúszlással és pompás színezéssel adott elő, Drégely Gábor 3 felvonásos vígjátéka. „A kisaszony férje” került színre jól összehangolt, gördeklény előadásban. A fő női szerepet, Nellyt, Békeffy Panni játszotta meglepő nagy sikerrel, a tüzzől pattant Verebélyi lány eleven temperamentumának kitűnő jellemzésével. Dr. Horváth Rezsőné megjelenésével, közvetlen, természetes játékkal és jól tagolt, kellemes beszédével Gáthy né szerepének adott báj és kedvességet. Tamásné szerepében Kerényi Alajosné színes, jellemző, de mégis finoman tompított, diszkrét játékkal nyihelt a darab levegőjét. A tavaszi napsugár üdéséggel hatott Istvánffy Mancsi Annuska szerepében. Zoófi kis szerepét Seefranz Irén játszotta. Horváth Loránd (Dorozsmay kézzel) jól megrajzolt alakításában csak egy kis bágyadságon volt észrevehető indiszpozíciója. Dr. Tenzlinger József (Gáthy Pál) nagy elhittető erővel, ötletes vonásokkal, elevenen, Próder László (Halmay Berci) mindent kifejező, jellegzetes mimikával, természetes, könnyed komikummal játszottak. Sándorfi Dezsőnek Zamárdy Béni hálátlan szerepében is sikerült pár színes vonást belevinni. Kerényi László Gyuri inas szerepét játszotta ügyesen. Meg kell említenünk a harmadik felvonás kis rózsacsokrát, melyet Kerényi Pacika, Berger Baba Fodor Lilike, Gaál Elzácska, Spitzer Mariaka és Katóka és Tauszig Baba bájos csoportja alkotott.

A közönség a szereplők játékát a felvonások végén és a nagyobb jelenetek után a nyílt színen is zajos tapsokkal jutalmazta. A darab kiállítására igen csinos, a rendezés kifogástalan volt. Az előadás után a közönséget a Korona szálló éttermeiben kedélyes álló buffet várta, amelyen az előre megváltott jegyek ellenében a város előkelő urai hölgyei osztották azét a közadakozásból összegyűjtött válogatott ételeket és kitűnő italokat. Vacsora után a színházban reggelig tartó vidám tánc zárta be a minden részletben kitűnően sikerült estét. (b.d.)

— A Rainprecht-ligeti villamos vezeték — amelynek elkészítését a közgyűlés már korábban elrendelte — a héten teljesen elkészült. Az anyagot, a mai szállítási és beszerzési nehézségek miatt — póstán kellett meghozni. Az uton 3 közvilágítási lámpát is szereltek fel.

— A főispán „Gyorssegély” alap javára február hó 11-én tartott pique-nique céljára a legutóbbi kimutatás óta a következő adományok ajánlottak fel, illetve küldtek be: Természetbeni adományok: Nirsse Pál Ajka 94 db. tojás, Punka Ferencné 2 üveg pezsgő, Reé Jenő 10 drb. hal, Gösy György 180 dkg. szalonna és felvágott, Özv. Oblatt Rudolfiné 8 kgr. kapor és marha húsa, Özv. Bibó Dénesné 2 kgr. vaj, 6 kgr. karmonádli, 50 drb. tojás, Böhm Jenő 5 üveg pezsgő, 5 üveg bor, Pátkay Lajos Nórán 1 pulyka, 1 sonka, szalonna és kolbász, Czuppon Károly Devecser 10 liter somlói bor, Páskos Mór 20 üveg sör, Gróf Jankovich Bécsán Endrené 6 drb. fűz, Dr. Csete Antal 1 korsó bor, alma, Nagy Imre Bako nyáma, 2 malac, 10 üveg vörös bor, Bako Kálmán 1 üveg Madeira bor és 1 doboz sardella pasta, Fodor Ferenc könyveskedő a szállított nyomtatványokat önköltségi árban: bocsátotta rendelkezésünkre, Lillike pécsi pezsgógyára 1 láda pezsgőt önköltségi árban, színházi kellékül Grünwald József főhadnagy 100 drb. cigarettét és Czermák Lipót 1 üveg kognakot. Pénzadományok: Szabadhegyi Kálmán 100 K, Károlyvári Lajos Vasvár 20 K, Károlyvári Sándor Antalpuszta 20 K, Berkes Ágost 30 K, Bartos Károly Vasvár 50 K, Berzsenyi József Homokbödöge 20 K, Steinberger Rezső Lepsény 50 K, Szalóky Tamás Nemes-szak 20 K, Zárczy Viktor Bszabadi 20 K, Tóth Bálint V. varsány 20 K, Belák János Kö-

zébogárd 100 K, Franciscs Nórbert Bakonybél 20 K, Simon György 50 K, Pilitz Arminné 20 K, Dr. Mihályfi József Enying 50 K, Török Mihály 50 K, Löwy Béla 100 K, Pátkay Lajos Nórán 1000 K, (azaz egyezer) Angeli Márton 500 K, Schmied Lajos jószágkormányzó 30 K, Szelessy Dániel 30 K, Szalay Mór 50 K, N. N. kanonok 1000 K, (azaz egyezer) Nagy Imre Mezőszentgyörgy 60 K, Dr. Jókav Imre Miklós Lőrinc 50 K, Katzer András Románd 50 K, Eszterhazy Dezső Sücs 20 K, Schmied Antal 10 K, Szilágyi Jenő plebános Borzavár 16 K, 49 f., Mesterházy Kálmán Tüskevár 20 K, Dardák Lőrinc Devecser 10 K, Mihály István 28 K, Czermák Lipót 20 K, Rapoch Sándor 50 K, Nagy Adam Mihály Enying 20 K, Tóth János Lepsény 20 K, Dr. Vadnay Szilárd 20 K, Stengel Gyula Csóth 20 K, Csapó Albert Csót 5 K, Torma József 10 K, Dr. Schwartz 10 K, Lendvay Béla 10 K, Kovács Dániel 10 K, Gvardian József 5 K, Schrikker Sándor 50 K, Özv. Noszlópy Gyuláné 20 K, Czipf György Románd 40 K, Vas Károly Nyárad 30 K, Sas Károly Szentgál 8 K, Körmeny Béla Enying 50 K, Czizmadia János Tócsok 20 K, Ifj. Matkovich László V. 20 K, Horváth Sándor Várpálota 5 K, Dombay Sándor Siófok 200 K, összesen 4257 K 49 fill. a mult kimutatás szerint 5550 K, végösszeg: 9807 K 49 fill. Felül-fizetések: Wiener Jenő Budapest 50 K, Schlingloff Károly 20 K, Kenessey Kálmán 10 K, Kenessey Istvánné Királyszentistván 20 K, Dr. Spitzer Józsefné 50 K, N. N. 4 K, Dr. Mohácsy Lajos Marcalgergely 4 K, Nagy Imre Bakonyháza 25 K, Csikvárdy Márton 100 K, Hoffner Sándor Pápa 25 K, Kende Adam Pápa 50 K, Wertheim Samu Pusztaszentmihályfa 30 K, Wertheim Imre 50 K, Ney Jakab 38 K, Lonkay Géza Fekete-pusztá 100 K, Tüzer-aknavető tanfolyam Várpálota 20 K, Dr. Horváth Rezső 30 K, Kocsuba Emil 50 K, Steiner Ella 38 K, Berkly József Várpálota 10 K, Matuschek Richárd 2 K, Hirschfeld Béla 30 K, Dr. Óvári Ferenc 70 K, Dr. Tenzlinger József 20 K, Erdélyi Ignác 14 K, Sydney Mizzi 14 K, összesen: 874 K. A mult kimutatás szerint 193 K. Végösszeg: 1067 K. Minthogy pénzadományok még állandóan érkeznek, a végleges elszámolás most még eszközölhető nem volt. A pique-nique megmaradt ételnevei február hó 12-én Csolnoky Ferencné és Komjáthy Lászlóné urnők szíves közreműködésével a város szegényei között ingyenesen szétosztattak. Ugyancsak a város Polgármesterének útján az arra legjobban reászorultak között osztott azét az áldott lelkeletű jótékony pápai főúr, gróf Esterházy Jenő által adományozott egy darab szarvas, továbbá a Lonkay Armin bérzadásága által beküldött 100 liter tej és Dr. Mohácsy Lajos marcalgergelyi ev. lelkész által felajánlott füstölthús és kolbászmezők. A vármegye főispánja ezen nemes lelkeletű adakozóknak, akik minden alkalmat felhasználnak, hogy a legszegényebb néposztály mostoha sorsa iránt tanúsított meleg részvételük látható jeleit adják, külön is legbensőbb köszönetét fejezi ki.

— Veszprém város cukor ellátása. Weisz M. Ignác városi képviselő a mult héten Horváth Béla dr. városi főjegyző elnökelete alatt megtartott állandó választmány ülésén meginterpellálta a városi tanácsot, Veszprém város cukorellátása tárgyában; előadja, hogy az ország minden városában sőt a fővárosban is, havonként háromnegyed kgr. a fejkvóta, és épen csak Veszprém-ben fél kgr. cukrot szólnak; erélyes intézkedést kér ez irányban, mert fél kilogramm cukor sehogyssem elég, különösen hogy december hónap egyáltalán nem kapott senki sem cukrot, és így egy havi cukorszelvény teljesen elveszett. Elnöklő polgármesterhelyettes Schiller Samu városi főszámvevőt kéri fel a válaszára; aki előadja, hogy eddig azért nem lehetett fejtenkint háromnegyed kgr. cukrot kiadni, mert helytelen jelentéseken alapuló összeírás folytán mintegy 18.000 cukor/adag lett havonként kiszolgálva, holott a város tudvalevőleg csak 15.000 lelket számlál; ez a körülmény késztette a városi tanácsot, hogy újabb összeírásra a családok pontos létszámát és a már eddig észlelt helytelenségek azon reményre jogosítsanak, hogy a havi cukor adagok a normális 15.000-ra fognak csökkenni, így tehát kilátás van arra nézve, hogy legközelebb nemcsak fejtenkint háromnegyed kgr. cukrot fog kiszolgáltatni, sőt hogy az e hónap elmaradt egyneved kgr. is pótolatni fogja. Weisz M. Ignác városi képviselő e választ tudó-

másul vette ugyan, de fentartotta magának, hogy az összeírás befejezte után a dologra vissza tér. Nagyon kíváncsi, hogy a cukorellátás Schiller Samu főszámvévo válasza szellemében nyjerjen elintézt, mert így a dolog nem maradhat.

— A főispáni jótékony alapra 1918. jan. hó 26-tól jan. hó 31-ig befolyt önkéntes adományok: (Folytatás.) 901—2. sz-ra 10—10 K, 903. sz-ra 20 K, 904. sz-ra 10 K, 905. sz-ra 20 K, 906. sz-ra 300 K, 907. sz-ra 10 K, 908—9—10. sz-ra 20—20 K, 911. sz-ra 30 K, 912. sz-ra 10 K, 913. sz-ra 50 K, 914. sz-ra 20 K, 915—16. sz-ra 10—10 K, 917. sz-ra 50 K, 918. sz-ra 20 K, 919—20. sz-ra 5—5 K, 921—2. sz-ra 20—20 K, 923. sz-ra 100 K, 924. sz-ra 50 K, 925—6. sz-ra 10—10 K, 927. sz-ra 30 K, 928. sz-ra 40 K, 929. sz-ra 20 K, 930. sz-ra 10 K, 931. sz-ra 50 K, 932. sz-ra 40 K, 933. sz-ra 10 K, 934. sz-ra 20 K, 935. sz-ra 10 K, 936. sz-ra 20 K, 937. sz-ra 100 K, 938. sz-ra 20 K, 939. sz-ra 30 K, 940. sz-ra 20 K, 941. sz-ra 30 K, 942. sz-ra 80 K, 943. sz-ra 10 K, 944—5—6. sz-ra 20—20 K, 947. sz-ra 50 K, 949—53. sz-ra 20—20 K, 954. sz-ra 10 K, 955. sz-ra 20 K, 956—8. sz-ra 10—10 K, 959. sz-ra 50 K, 960. sz-ra 10 K, 961—2. sz-ra 20—20 K, 963. sz-ra 10 K, 964. sz-ra 15 K, 965. sz-ra 8 K, 966—68. sz-ra 20—20 K, 969. sz-ra 30 K, 970. sz-ra 5 K, 971. sz-ra 10 K, 972—3. sz-ra 20—20 K, 974. sz-ra 25 K, 975. sz-ra 30 K, 976. sz-ra 10 K, 977. sz-ra 5 K, 978. sz-ra 225 K, 979—81. sz-ra 20—20 K, 982. sz-ra 15 K, 983. sz-ra 20 K, 984. sz-ra 30 K, 985. sz-ra 50 K, 986—7. sz-ra 20—20 K, 988. sz-ra 50 K, 989. sz-ra 100 K, 990. sz-ra 25 K, 991. sz-ra 30 K, 992—3. sz-ra 10—10 K, 994. sz-ra 15 K, 995—7. sz-ra 10—10 K, 998. sz-ra 8 K, 999. sz-ra 10 K, 1000. sz-ra 30 K, 1001—2. sz-ra 20—20 K, 1003. sz-ra 30 K, 1004. sz-ra 40 K, 1005. sz-ra 30 K, 1006. sz-ra 10 K, 1007—8. sz-ra 30 K, 1009—10. sz-ra 20—20 K, 1011. sz-ra 40 K, 1012. sz-ra 20 K, 1013. sz-ra 15 K, 1014. sz-ra 100 K, 1015. sz-ra 50 K, 1016—17. sz-ra 20—20 K, 1018—9. sz-ra 10—10 K, 1020. sz-ra 100 K, 1021. sz-ra 20 K, 1022—3. sz-ra 10—10 K, 1024. sz-ra 20 K, 1025. sz-ra 10 K, 1026. sz-ra 20 K, 1027. sz-ra 50 K, 1028—29. sz-ra 20—20 K, 1030. sz-ra 10 K, 1031. sz-ra 20 K, 1032. sz-ra 30 K, 1033. sz-ra 50 K, 1034. sz-ra 20 K, 1035. sz-ra 10 K, 1036. sz-ra 30 K, 1037—39. sz-ra 10—10 K, 1040. sz-ra 110 K, 1041—42. sz-ra 20—20 K, 1043. sz-ra 40 K, 1044. sz-ra 50 K, 1045. sz-ra 10 K, 1046. sz-ra 20 K, 1047. sz-ra 10 K, 1048. sz-ra 50 K, 1049. sz-ra 1050. sz-ra 10 K, 1051. sz-ra 15 K, 1052. sz-ra 10 K, 1053. sz-ra 40 K, 1054. sz-ra 40 K, 1055. sz-ra 15 K, 1056—57. sz-ra 40 K, 1058—59. sz-ra 20—20 K, 1060—61. sz-ra 10—10 K, 1062. sz-ra 20 K, 1063. sz-ra 30 K, 1064. sz-ra 25 K, 1065—66. sz-ra 20—20 K, 1067. sz-ra 60 K, 1068. sz-ra 20 K, 1069. sz-ra 10 K, 1070. sz-ra 100 K, 1071. sz-ra 20 K, 1072. sz-ra 40 K, 1073. sz-ra 10 K, 1074. sz-ra 40 K, 1075. sz-ra 30 K, 1076. sz-ra 20 K, 1077. sz-ra 10 K, 1078. sz-ra 20 K, 1079. sz-ra 10 K, 1080. sz-ra 10 K, 1081—6. sz-ra 20—20 K, 1087. sz-ra 10 K, 1088. sz-ra 40 K, 1089—91. sz-ra 20—20 K, 1092. sz-ra 40 K, 1093. sz-ra 60 K, 1094—1101. sz-ra 20—20 K. Összesen 5596 K. Az előző kimutatás szerint befolyt 23091 K 54 f. 1918. évben befolyt összesen 28687 K 54 f. Hozzáadva az 1917. évi kiadást 29044 K 26 f. Az 1917—18. évben befolyt összesen 57731 K 80 f. Nagyobb összeggel járultak az alaphoz: Kolosváry Sándor Takács 200 K, Katona Lajos Mihályháza 250 K, Belák János Középbogárd 200 K, dr. Kiss Pál Marczalgergyei 250 K, gróf Eszterházy Jenő Pápa 500 K, Sipkovics Lajos Mihályháza 200 K, Fürst Antal Dabrony 200 K, Stróbl Zoltán Bakonybánk 200 K, gróf Eszterházy Pál rédei urod. igazgatósága 500 K, Lőrincz József Lepsény 500 K, Lengyel Jenő Pusztamiske 200 K, Kovács János Magyarpolány 210 K. Ezen összegek a megfelelő nyugtásként már már hirlapig nyugtáztattak.

— Gazdaértekezlet Veszprémben. A vármegyei Gazdasági-Egyesület február hó 11-én értekezletre hívta össze a vármegyei gazdákat. Az értekezlet célja volt a csalántermelésnek ismeretése Wiener Jenő Magyar Csalántermelő és Értékesítő r.-t. igazgatója ismertetés előadását tartott a csalántermelés hasznosításáról. Értekezéseben rámutatott arra, hogy ha a magyar gazdák a csalánt a kultúrnövények sorába állítják fontos köz- és nemzetgazdasági szolgál-

latot tesznek, mert előmozdítják a hazai textilipar fejlesztését. Wiener igazgató általánosságban megemlékezett a csalántermelés módokról. Holitscher Károly egyesületi, alelnök azt a kívánságát fejezte ki, a gazdáknak, hogy a Magyar Csalántermelő és Értékesítő r.-t. adjon ki egy népszerű ismertető füzetet a csalántermeléséről, mert csak az esetben termelhető a csalánt sikerrel, ha a gazdák annak kultúráját ismerik. A gazdaértekezlet elhatározta, hogy az egész vármegye területén kiserleteket tesznek a csalántermeléssel. A jelenvolt birtokosok és bérlők 200 kat. hold területet jelentettek be csalántal való bevetésre.

— Adományok a honvéd árvák javára. A 31-es honvédek özvegy- és árva-alapja javára rendezett árverés alkalmából az alábbi nemes adományok küldettek a veszprémi 31. honvéd pótlásbizottság parancsnokságához. (Folytatás.) 100—100 K-át adományoztak:

Kenesi István Királyszentistván, Leuschner György Vilonya, Dr. Magyar Károly Kiskamond, Pintér Dávid Tápszentmiklós, Szekes Káptalan Győr, Horváth Gábor Mecsely, Dr. Szász Ferenc Veszprém, Haris Péter Naszvad, Takács János Budapest, Ludics János Iván, Kurucz István Kamocsa, Varga János Komárom, Lőrinc János Gyarmat, Közhivatali kezelők és díjnokok országos egyesülete Veszprém, Zircvidéki lakárképző Zirc, Bastyoványi István Jászfalu, Anna Károly Vágfarkasd, Lakat János, id. Flink József Berhida, Hilbert Ferenc Győr, Müller Oszkár, Rothauser Géza, Harangi György, Politzer Miksa, Tauszig Miksa, Földes Lajos, Löwy Béla, Stern Fülöp, Steiner I. Jenő, Kálmán István, Rothauser Miksa, Abelsz Jenő, Neu Jakab, Halász hadapródlélt, Berger Arnold, Rausnitz Ignác, Márkus Vilmos, Kollmann Zsigmond, Szilágyi Ignác, Hoffmann Mór, Dr. Benkő Károly, Margalit Jenő, Velti István, Özv. Weisz Jakabné, Frank József, Korein Miksa, Becske Adolf, Binét Mór, Reisinger Dezső, Vellner Gyula Veszprém, Veltner Vilmos Komárom, Sári Tivadar Berhida, Mihályi Béla Tata, Erzsébet gőzmalom társaság Budapest, Hamar Károly Veszprém K 91, Bibó Károly Veszprém K 85, Gulyás Ferenc Kádárta K 75, Református tanító Csuz K 80, Allami gyermekmenhely tisztviselő Veszprém K 75, Barsi Sándor Bokor K 71.40 Dávid Károly Dég K 66, Milkó Márk Komárom K 60, Erdélyi Ignác Veszprém K 60, Özv. Neu Józsefné és Fia K 60, Franciscs Norbert Bakonybél K 60, Ózallai gazdakör K 60, Danassy György Súr K 60, Böhm Jenő Veszprém K 52, 131. H. arató építőszázad, tábori posta 20. K 52.98, Steiner Manó Veszprém K 50.

50 K-t adományoztak: Rosenberg Mór, Kelemen Imre, Bakos Kálmán, Rotschild Márkus, Paskes Mór, Fojt János, Matulka Fülöp, Gunst Ignác, Kohn József, Király Károly, Rosenberg Zsigmond, Keim Adolf, Döri és Szalai, Tekel József, Kocsuba Emil, Steiner Mór, Wiener György Szentkirályszabadja, Dr. Robiczek Samu, Altsáder Jenő Tótvázsony, Löwinger Dávid, Freund Gyula, Dr. Köves Jenő, Parragh Endre, Varga János, Erdős Béla, Kulcsár Károly, Rosenberg Zoltán, Berger József, Weisz M. Ignác, Fix Gábor, Krausz József, Schmerz Miksa, Penitsek N., özv. Kácsor Samuné, Rosenthal Nándor, Dr. Komjáthy László, Freistädler Jenő Budapest, Molter János, Laczkó Dezső, Jakóy Pongrácz, Kocsi János Balatonfőkajár, Natán Manó Balatonfőkajár, Csermák Hugó Ács, Pollacsek Miksa Nagyigmánd, Sándori Ferenc Győr, Wagner Géza Győrszentmárton, Szövő Kálmán Gula, Kiss Mihály Gula, Stein Alfréd Pozsony, Szarvas Lajos Komárom, Ladányi Gyula Győr, dr. Stux Gyula, dr. Horváth Lajos, Kajdacsy Endre, Ujszász Imre, Keglovich Sándor, Rosenberg Emil, özv. Fischer Jakabné, dr. Simon György, Schreiner János, Lázár István, dr. Köszegi József Veszprém, Fleischer Pál Bonyvételap, Szabó Gábor Kocs, Weisz István Porod, Magyar Andor Gönyű. (Folyt. köv.)

— Tűz. Kedden délután 3 óra tájban tűz ütött ki Szukop József házában, amely az épület tetőzetét egészen elhamvasztotta. A tüzet állítólag farsangi láncsütés okozta, de minden kőszá hirnél valószínűbb az, hogy a rozoga keményben tűzoló alkalmával a korhadt farszék tüzet fogtak. A padláson egyebek között két tartály zsír is elpusztult.

— Hirdetmény. Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat, akik az 1909. évi II. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes tartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 24-ig a városi pénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indítani. Amíg a folyó évi kivételek be nem fejeztetnek, a múlt évi arányban teljesítendő a befizetések. Hasonlóképpen tartoznak fizetni a jövedelmi és vagyon adóval megrovottak és a birtokrendezési tagosítási költséggel hátralekös földtulajdonosok. Veszprém, 1918. február 16. Városi adóhivatal.

A „SZINHÁZI ÉLET” — Ince Sándor népszerű lapja — e héten szenzációs „Hotel Imperial”-számot adott és a darabból érdekes részleteket közöl képekkel tarkítva. Bemutatja Fedák Sári összes ruháit. Megtaláljuk benne Fedák és a tiszték összes dalait, kottamelléklettel, melyeket a Hotel Imperial-ban énekelnek. Lehar Ferenc „Pacsirta”-járól érdekes cikket hoz és egyúttal Lehar-kéziratát is bemutatja. Intim Pista, Helivers és a többi közkezdelt rovatok teszik teljessé a nagyon változatos és nívós számot, melyben ezenkívül hetenként egy-egy érdekes kis szindarabot is közöl kottamelléklettel. Az új szám kottamelléklete a „Kóristány” egy sláger száma. Új előfizetők ingyen kapnak két ünnepi albumot. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési ára negyedévre: K 850, Kiadóhivatal: VII. Erzsébet-körút 29.

Nagy ház mely áll 3 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, 2 műhely, 1 raktár, 1 mosókonyha és kamarabói, kerttel, a Séd mellett, 40000 K-ért eladó.

Hosszu-utcában 1 ház, mely áll 2 szoba, konyha, kamara, 1 bolt, 1 raktár, 1 sütőde 2 nagy kemencével sürgősen eladó.

Veszünk írógépet és Wertheim-kasszát.

Egy rövid mahagoni zongora eladó.

Atmádban nagyobb szőlőbirtok villával, berendezéssel eladó.

3—4 szobás családi házak vételre kerestetnek.

Posti és Szemeroy

kereskedelmi irodája.

Nős ígás kocsis

felvétetik gyári vállalatunk részére, szabad lakás (szoba és konyha) fűtés világítás és heti 60 korona fizetéssel. Feleségének az iroda takarításáért, disznó- és baromfi-hizlaltatásáért heti 15 koronát fizetünk. Csakis józan életű egyének jelentkezzenek Mátrai Antal és Társa részvénytársaság gyárában Budapest I. ker. Fehérvári-ut 110/c. Felvilágosítást szívességből ad: Lecouve Lajos megyei irodatiszt ur Veszprém.

Magyar Országos Biztosító Intézet Részv. Társ.
veszprémi központja

keres egy könyvelőt,
utazó tisztviselőket
és egy gépíró nőt
(gyorsírás előnyben).

Értekezni lehet állandóan az
intézet irodájában Szabadság-
tér 6. szám.

— **Gazdasszonynak** vagy házvezetlőnek ajánlunk egy 30 éves hadi özvegy. Az összes házi dolgokban jártas. Bárhova megy, csak állandó hely legyen. — Cim: Barát Vendélné, Devecser.

— **Több évi gyakorlattal bíró irodista**, aki a magyar-német levelezésben teljesen jártas s lehetőleg stenografálni is tud, mielőbbi belépésre kerestetik. Érdeklődők ajánlatokkal forduljanak Löwy Béla vaskereskedőhöz Veszprém, Kossuth Lajos-u.

Könyveket, papírárukat, írószereket Fodor Ferenc könyv- és papirkereskedésében vásároljunk.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. Község szíves tudomására hozni, hogy Gizella-tér 2. sz. alatt

kereskedelmi, bizományi, forgalmi és közvetítési irodát nyitottunk.

Üzleti tevékenységünk kiterjed:
Birtokok, erdők adásvételi közvetítése.

Házak, villák, szállók adás-vétele és bérbeadása.

Lakás bérletek közvetítése.
Mindennemű **mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi áruk** értékesítése.

Borok vétele és eladása közvetítése.

Előnyös kölcsönök kieszközlése.
Magas % kölcsönök konvertálása — s minden e szakmába vágó ügyletek lebonyolítása.

Kérdésközlésre azonnal válaszolunk.
Sürgős ügyek telefon útján rendeztetnek.
— Megbízások lelkiismeretesen és gyorsan intéztetnek el.

Veszprém, 1918. február hó 5-én.

PESTI és SZEMEREY

kereskedelmi irodája.

Telefon-szám 148.

Sürgőnycim: Pesti.

ruhafesték

minden színben kapható. Egy csomag ára **hatvan fillér**. Utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében. Husz csomagnál portómentesen küld **PETROVICS MIKLÓS** illatszertára, Budapest I. ker., Krisztina-körút 161, sz.

Mindenféle üres használt

Palaokot (üveget)

minden mennyiségben vesz Szemerey fűszerkereskedő.

Laptulajdonos Horváth Rezső dr.



Hanglemezeket,

lejátszottakat, vagy töröttket cserél, vagy készpénzért is vesz

WÄGNER

„Hangszerkirály”

országszerte elismert elsőrendű magyar hangszer- és beszélőgépek áruháza

BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 15/v.
Fióküzlet: IX., RÁDAY-UTCA 18.

Kölcsönöket földbirtokra 70 % értékig előnyös feltételek mellett szerzek. Bokrossy Elemér Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz. Postafiók 183.

Fémszálas izzó-

lámpák *ugyszintén 1/2 Wattos lámpák* a legkisebb áramfogyasztással — a legjobb minőségben kaphatók:

Fodor Ferenc papirkereskedésében.

Hadikölcsön jegyezhető orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítással kapcsolatosan 18 évestől 55 éves koruk részére. A biztosítások a harctéri szolgálat alatt is érvényesek. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főügynökségénél, Szabadi-utca 3. szám.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV.

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. Rövid és könnyű. Nélkülözhetetlen rendes- és magántanulóknak, önkéntes vizsgára készülőknak, általános műveltségre törekvőknek. Két kötet ára 25.— K és I.— K postaköltség. Megrendelhető a

Zsoldos tanintézet-nél
Budapest, VII., Dohány-u. 84.
Telefon 32—40.

— **Akinek szép kocsí vagy hintó kell**, földseleges, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyároknak adja pénzét, mert **Varjas Lajos** bognár- és kocsigyártó-mesternek Veszprém-ben, a Hosszú-utca (nagyhid mellett) saját házában levő villanyerőre berendezett telephén olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, könnyűhomokfutókat, vagy elegáns kiviteelt hintókat. A telephén — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek minden a bognár- és kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonosok raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legfényesebb ur hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatát olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Eladó több földbirtok Veszprém- és Vas megyében. Több ház Veszprém-ben, valamint szálló és villa Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Balatonkenesén és Somlyón. — Érdeklődők szíves megkeresését kéri Bokrossy Elemér bankbizományos Budapest, IX. Kálvin-tér 10. Postafiók 183.

Szemerey J. Veszprém

vesz és árajánlatot kér:

Füstölt szalonna, sonka és húsféle, sárga viasz és méz, dió, mandula; — mindenféle gyümölcs, lekvár- és befőttek, törköly pálinka, — mindennemű vadakról.

Névjegyeket

legszokhabban

leggyorsabban

legelőszabban

készít FODOR F. könyvnyomdája Veszprém, Szabadság-tér.

Vizketagság, sömör, rüh

leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch-féle eredeti

„BARNA ZSIR”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely K 2/30, nagy tégely K 4/—, családi adag K 11/—

Veszprém és vidéke részére főraktár: Kocsuba Emil „Fekete sas” gyógyszer-tárában, Veszprém-ben.

Borolin sósbor-szesz

azonnali szállításra kapható

ARMUTH MARK

vezérképviselőnél

Budapest, Nagymező utca 28.

Nyomatott Fodor Ferenc könyvnyomdájában Veszprém.